

Wieke Veenboer

Der tig ers

dromen en dilemma's

over liefde, carrière, een huis (niet kunnen) kopen,
een kindwens hebben (of niet) en andere vragen

*Voor mijn ouders en mijn broer,
die altijd vertrouwen in me hebben gehad,
wat ik ook wilde doen. Dank voor alles.*

Inhoud

- 7 Inleiding
- 13 **De dertigste**
- 15 Er is er een jarig...
- 19 **Carrière maken**
- 23 Hallo, Peter Pan-syndroom
- 29 'En wat wil jij later worden als je groot bent?'
- 35 Van het dorp naar de stad
- 41 Ik doe ook maar wat
- 49 'Druk' is het codewoord
- 57 **Een dak boven je hoofd**
- 61 Een plek onder de zon
- 67 Geldzaken
- 73 **Het vrijgezellenleven**
- 77 Als het leven een romcom was
- 85 Het leed dat daten heet
- 95 Single and fabulous
- 103 Single and a little less fabulous
- 107 **Relaties**
- 109 Is romantiek dood?
- 115 Het gras is niet altijd groener bij de burens
- 121 Is het ooit genoeg?

127	Baby's
129	(Geen) Kinderwens
137	Vragen staat niet altijd vrij
143	In de koelcel
147	Vooroordelen
151	Vriendschappen
155	De vrienden die blijven
161	Verdiepende vriendschappen
165	Ook deze break-up doet pijn
173	We hebben niet samen geknikkerd
179	Rouw & verlies
183	Verlies
189	Rouwen om wie je niet bent geworden
193	Mentale APK-check
195	Zelfbeeld
201	Hoezo natuurlijk oud worden?
205	Epiloog
209	Dankwoord
213	Bronnen

Inleiding

It just takes some time
Little girl, you're in the middle of the ride
Everything, everything will be just fine
Everything, everything will be alright, all right

— Jimmy Eat World, 'The Middle'

‘Wat ben ik eigenlijk precies aan het doen?’

Het is een vraag die er door de jaren heen langzaam is ingeslopen. Eerst vroeg ik het me sporadisch af, maar inmiddels gebeurt het met fases bijna dagelijks. Soms komt-ie boven wanneer ik aan het uitvogelen ben hoe ik ooit in mijn eentje aan een koophuis zal komen, de andere keer is het wanneer ik met goede moed een nieuwe kamerplant heb gekocht die ik nu écht in leven kan houden, want ik ben immers een volwassen vrouw. Goed, die plant is natuurlijk alweer morsdood en daarmee kreeg ik ook weer antwoord op mijn eigen vraag: ik heb werkelijk geen idee wat ik aan het doen ben.

En dat is jammer, want als tiener zag ik mezelf als dertigjarige júst als iemand die dit allemaal wel wist. Die het voor elkaar had. Eerlijk gezegd dacht ik dat dat ook een beetje cadeau kwam bij het hele concept ‘ouder wor-

den'. Op de basisschool krijg je je veterstrikdiploma en zwem je onder water door een hoepel heen voor je zwemdiploma, en als je je dertigste verjaardag viert, krijg je het keurmerk van 'officieel volwassen'.

Dat gebeurde niet. Sterker nog, de fase waarin ik officieel volwassen zou moeten zijn, is juist de fase dat ik niets meer zeker weet. Heb ik wel de juiste carrière gekozen? En zo niet, ben ik niet te oud om te switchen? Heb ik de kans om ware liefde te vinden al gemist, en ben ik inmiddels over mijn houdbaarheidsdatum heen om ooit nog een relatie te krijgen? Krijg ik geen spijt dat ik mijn huis vul met katten in plaats van kinderen? Lig ik niet te ver achter op mijn vrienden, die het allemaal wél voor elkaar lijken te hebben?

Deze gedachten, die inmiddels kenmerkend zijn voor de jaren sinds ik dertig ben geworden, heb ik uiteindelijk uitgesproken naar mijn omgeving toe. En hoe meer ik erover praatte, hoe meer ik tot de conclusie kwam: we hebben allemaal dus echt géén idee.

Dat idee, van collectief stuntelend door het leven gaan, werd het uitgangspunt voor dit boek. Ik heb geen vijfstappenplan om je leven op orde te krijgen. Ook heb ik niet de antwoorden op de vragen die ik mezelf stel, of de oplossing voor al die ruis in je hoofd. Daarom is dit bewust geen zelfhulpboek geworden. We moeten al genoeg van onszelf, van de maatschappij, van de tijdlijnen die we voor onszelf hebben uitgestippeld. En het liefst zorgen we er ook nog voor dat alle aspecten van het leven in balans zijn. Een balans die voor mij, daar ben ik nu wel achter, behoorlijk vaak zoek is geweest.

Ach, wie hou ik voor de gek – ik heb ‘m nog steeds niet gevonden.

Daarom hoop ik dat dit boekje wat herkenning brengt, en wat luchtigheid. En dat niet precies weten wat je doet, of je het goed doet en waar je uiteindelijk terechtkomt, echt helemaal oké is. Dat dat misschien júst het goede is om te doen. Ik hoop dat je kan lachen om mijn gênante anekdotes en ongemakkelijke momenten (dan is de *walk of shame* die ik meermaals heb gelopen toch nog ergens goed voor geweest), want als ik iets heb geleerd, is dat jezelf niet al te serieus nemen misschien de allerbeste manier is om het leven aan te vliegen.

Gelukkig sta ik er niet alleen voor. Door het hele boek heen praat ik met Iris van der Steen, psycholoog gespecialiseerd in millennials, die de chaos soms weet te vertellen naar inzichten die wél ergens op slaan. Ze geeft context, tips en af en toe het vriendelijke, doch noodzakelijke, zetje richting realiteit.

En dan is er mijn beste vriend Bas, die voor dit boek ook met mij in gesprek wilde om zijn mannelijke blik op de zaken te werpen. Wij kennen elkaar sinds hij zijn haar nog invette met een soort stinkende kokosolie en als een gladde tiener op z'n scooter voorbij scheurde, en ik op woensdag roze aantrok, omdat ze dat in *Mean Girls* ook deden. Ik was benieuwd hoe hij bepaalde fases van zijn leven heeft ervaren, de periodes waarin hij vrijgezel was, hoe hij denkt over het wel of niet wensen van kinderen en zijn carrièrekeuzes. Voelt hij de maatschappelijke druk om vader te worden? En hoe gaat hij om met vriendschappen die veranderen?

Maar ik heb ook de rest van mijn omgeving eens goed aan de tand gevoeld. Mijn beste vriendin bijvoorbeeld, die gelukkig getrouwd is met twee kinderen en een woonhuis, kan op papier niet verder van mij verwijderd zijn. En op datzelfde papier lijkt het alsof zij het allemaal voor elkaar heeft en perfect op schema loopt. Maar is dat ook zo, of is dat ook maar uiterlijke schijn?

En dan heb ik natuurlijk nog mezelf. Ik hoopte heel erg dat ik dit boek af zou hebben voor mijn 35e, nog aan de 'goede' kant van de dertig, puur omdat ik dan dat nog als leeftijd kon benoemen. Dat is niet gelukt, dus nu ben ik 36. Inmiddels ben ik alweer zo'n tien jaar een freelancejournalist die haar dagen vult met columns schrijven, stoelen op redacties vullen en haar eigen website *The Blue Note* runt. Maar die vroeger droomde van een advocatenbestaan vol spannende rechtszaken, diploma's waar 'cum laude' op pronkte en nog verder daarvoor van een zangcarrière. Daar is allemaal vrij weinig van terecht gekomen: dat advocatenbestaan kwam niet bepaald van de grond, toon houden kan ik niet (iets wat ik graag vergeet na een paar drankjes) en in plaats van 'cum laude' kreeg ik de titel 'geschorst' van mijn middelbare school mee.

Ik groeide op in een dorp vlakbij Amsterdam, om rond mijn twintigste dan toch echt naar de hoofdstad te verhuizen. Daar had ik het zó naar mijn zin tijdens mijn studentenleven, dat ik maar liefst zes studies een kans gaf en veelal werkte in de Amsterdamse horeca om mijn kamer zonder slaapkamerdeur, die ik bij mijn broer huurde, te kunnen betalen. O ja, en om natuurlijk elk weekend van de Paradiso naar de Bubbels en alles daartussenin te hoppen.

Dit deed ik allemaal met het idee dat het tijdelijk was; nu kon ik er nog van genieten. Want als ik dertig zou worden; ja, dan werd alles anders. Dan was ik volwassen. Dan vulde ik mijn dagen met... Ja, met wát eigenlijk? De was ophangen en -vouwen, vaatwassers uitruimen, luiers verschonen, en ondertussen ook nog aan werk toekomen? Als ik eerlijk ben, heb ik lange tijd gedacht dat dat precies zou zijn wat het volwassen leven zou inhouden.

Was het maar zo simpel, en konden we ons er maar zo goed op voorbereiden, dan was deze overgang een stuk makkelijker geweest. Maar dat is het niet. En dus gaat het met vallen en opstaan, met kijken hoe de burens het doen en heel veel aan jezelf twijfelen, met denken dat je op het goede pad zit om vervolgens toch weer een andere afslag te nemen.

Het volwassen leven bestaat uit twijfels over je werk, over gesprekken met hypotheekadviseurs waarbij je het liefst in huilen uit wil barsten, met vrienden die het wel lijken te snappen (of doen ze maar alsof?) en die je steeds minder ziet vanwege veranderende agenda's en gezinnen.

Degene die ooit heeft gezegd dat je dertigerjaren meer rust in je leven zou brengen stond waarschijnlijk strak van de drugs, dat kan niet anders. En waar diegene ook aan zat – geef dat ook maar aan mij, alstublieft.

Want de conclusie waar ik uiteindelijk op uitgekomen ben kan ik je wel alvast vertellen. We doen echt allemaal maar wat.

De dertigste

Je verjaardag vieren wordt niet altijd makkelijker als je ouder wordt.

‘Het is maar zoals elke andere dag,’ nam ik mezelf nog zo voor. En natuurlijk *is* dat ook zo, maar toch voelt je dertigste verjaardag wel even iets anders. Het voelde voor mij echt als *the end of an era*, als het begin van iets nieuws, als iets confronterends, iets spannends – iets verdrietigs, maar ook iets heuglijks.

Een behoorlijke mix van emoties dus, en dat is doorgaans niet de positie waarin ik het allerbeste uit de verf kom. Inmiddels ben ik 36, dus ik heb al wat tijd gehad om te wennen aan dat hele ‘ik-ben-nu-dertiger’. Sterker nog, ik zit inmiddels aan de verkeerde kant van de dertig en dat brengt ook weer een heel nieuw arsenaal aan emoties met zich mee.

Maar ik loop te hard van stapel – daar zijn we (gelukkig) nog niet.

Er is er een jarig...

So no one told you life
was gonna be this way

— The Rembrandts,
'I'll Be There For You'

Mijn verjaardag vieren heb ik nooit leuk gevonden. Ik ben liever gast dan host; geen verplichting om met iedereen een praatje te maken, geen angst of er wel genoeg mensen komen, naar huis gaan wanneer je wil, niet de hele avond in de spotlight staan én natuurlijk niet sterven van ongemakkelijkheid als er voor je wordt gezongen en je niet weet waar je naar moet kijken of waar je in godsnaam je handen moet laten (zodat je uiteindelijk maar halfslachtig meeklapt met het gezang omdat je je geen houding weet te geven). Nee, wat mij betreft zitten er voornamelijk nadelen aan je verjaardag hosten.

Maar soms kom je er niet onderuit; voor mijn gevoel móést ik mijn dertigste verjaardag wel vieren, zeker gezien ik de jaren ervoor had overgeslagen. En je dertigste, dat is toch een feest waard? Zo zag ik dat altijd wel, maar op mijn verjaardag zelf kwam die Big 3-0 even als een mokerslag binnen. Want heel eerlijk: het was gewoon niet wat ik me ervan had voorgesteld.

Dat ligt overigens helemaal aan mezelf, want mijn verjaardag was eigenlijk heel leuk. Mijn vrienden om me heen, iedereen had het naar zijn zin... Maar ik? Ik was teleurgesteld.

Of beter gezegd: mijn vroegere ik was teleurgesteld. Want ik had als klein meisje een heel duidelijk beeld van dertig worden. Van dertigjarigen. Zo zou ik advocaat zijn à la Ally McBeal, met een man à la Mr. Big aan mijn zijde, en samen zouden we – uiteraard – een *power couple* van jewelste zijn. Misschien hadden we al een kind, misschien wel twee, en samen met onze katten zouden we een heerlijk leventje leiden in ons vrijstaande huis aan de Amstel. Ja, realistisch denken is altijd mijn kracht geweest.

Kijk, dat dit scenario niet helemaal uitgekomen zou zijn op mijn dertigste, daar had ik heus wel rekening mee gehouden. Maar waar ik op dat moment stond was wel heel ver verwijderd van die toekomstdroom van mij.

Ten eerste is die advocatencarrière nooit echt van de grond gekomen. Ik besloot journalist te worden en series als Ally McBeal zo nu en dan volledig te bingen. In mijn optiek *close enough* om me op bepaalde momenten toch een juridisch expert te voelen. Een prima compromis.

En die man? Er was in mijn leven geen Mr. Big te bekennen, laat staan dat we samen in een miljoenenvilla aan het water woonden. In plaats daarvan huurde ik een kleine studio in een gebouw in Amsterdam dat gerund werd door een woningcoöperatie voor ‘welgestelde vrijgezellen’. Ik zou willen dat dit een grap was, maar nee; die was in 1928 precies voor deze doelgroep opgezet.

Het jammere was alleen dat er sinds 1928 precies niets meer was gebeurd aan dat gebouw en ik allesbehalve welgesteld was – laat staan me zo voelde. Die twee katten, die moesten noodgedwongen bij mijn ouders wonen omdat ik een schamele twintig vierkante meter voor mezelf had. Dat bleek voor een legioen aan muizen wél weer meer dan genoeg ruimte te zijn, want die waren in groten getale aanwezig door het hele pand. Niet bepaald de huisgenoten waar ik op zat te wachten. Zeker als je bedenkt dat ze van deze welgestelde vrijgezel niet alleen al het brood opaten, maar zich op een gegeven moment ook gingen vergrijpen aan niet-eetbare items.

Dus om te zeggen dat ik mijn verwachtingen hier en daar moest bijstellen toen ik dertig werd is nog een *understatement*. Voor mijn gevoel moest het grote raamwerk van De Rest Van Mijn Leven al staan wanneer ik dertig werd, maar in werkelijkheid stond de eerste bouwsteen er nog niet eens. In plaats van fantaseren over trouwringen die mijn droomman mij zou geven, was ik aan het overwegen wanneer ik mijn eerste botoxafspraak zou maken. En in plaats van je eerste hypotheek proberen rond te krijgen, was ik aan het struggelen om überhaupt een euro of twee per maand voor mijn pensioen opzij te zetten.

Ik dacht dat het in de jaren na je dertigste vooral ging om de puntjes op de ‘i’ zetten – ik was voor mijn gevoel nog niet eens begonnen met schrijven. En dat terwijl iedereen om me heen het voor elkaar leek te hebben en deze angsten, twijfels en onrealistische dromen niet leek te hebben.

Lange tijd heb ik gedacht dat het aan mij lag. Dat ik het verkeerd deed, dat ik anders was, dat mijn gedachten raar waren. Maar wat bleek? Het zijn gewoon dertigersdingen – en die dertigste verjaardag bleek nog maar het begin.

Carrière maken

Over de juiste studie vinden (of niet)
en de onmogelijke banenmarkt

Hoe zwaar we het ook dachten te hebben vroeger op school, de stress voor een proefwerk valt vaak in het niet bij de stress die je in je werkende leven erna kan ervaren. En dat werd ons natuurlijk massaal verteld door de volwassenen vroeger, maar dat namen we niet aan. Want zij hadden in onze ogen natuurlijk geen idee van hoe zwaar de middelbare school destijds was. Zo kreeg ik geen Vespa op mijn zestiende, en dat begreep ik wel, maar dat betekende ook dat ik niet bij de Coole Club van de Vespa's hoorde op mijn middelbare school. En hoe verschrikkelijk dat was, dát begrepen mijn ouders dan weer niet.

Zo was de middelbare school voor mij wel in ieder geval: een continue zoektocht naar de balans tussen ergens bij willen horen en ondertussen ook je eigen identiteit vormen. Niet blijven zitten (dat is mij niet helemaal gelukt), studeren, vrienden hebben, niet gepest worden, struggelen met onzekerheden: mijn middelbareschool-

periode was voor mij oprecht een hel en ik was er verreweg het ongelukkigst dat ik ooit ben geweest.

Sterker nog, ik was hartstikke depressief. En psychologen die je aanraden om aan de antidepressiva te gaan terwijl jij als een puberende scholier door het leven gaat, daar zit je dan niet op te wachten. Die depressie zorgde er mede voor dat ik twee keer bleef zitten, en daardoor zelfs van school werd gestuurd. Ook kreeg ik de bijzondere tip van mijn afdelingsleidster om van het vwo af te gaan en 'het te proberen op de huishoudschool', en leerde mijn mentor mijn klas een zelfgemaakt lied over mij genaamd 'Wat Ben Ik Blij Dat Dat Mijn Dochter Niet Is'. Allemaal dingen waar je als zoekende, onzekere en depressieve tiener écht niet op zit te wachten.

Mijn voornemen was dan ook dat het vanaf mijn studentenleven helemaal anders zou gaan.

Dat lukte enigszins, maar om nu te zeggen dat ik ooit een goede balans heb gevonden... Niet bepaald.

Maar daarover kunnen wij als millennials elkaar de hand schudden, want dat is blijkbaar kenmerkend voor onze generatie. Volgens het Amerikaanse platform *The Economist* zijn wij de meest hoogopgeleide generatie tot nu toe (*yay* voor ons), en ook de meest nieuwsgierige generatie. Dat is een nette manier om te zeggen dat millennials continu op zoek zijn naar nieuwe prikkels en vaak geen genoegen nemen met wat ze hebben, waardoor ze ook wel de reputatie van 'jobhoppers' hebben gekregen.

We zouden de generatie zijn die binnen no time overspannen is, die te perfectionistisch en nooit tevreden

is (dus ook niet met onze functie), en alleen maar bezig is met de carrièreladder beklimmen.

Grappig: volgens onderzoek van CBS in 2016 bestond destijds 38 procent van de werkende Nederlanders uit millennials, en nog maar 20 procent uit de generatie voor ons (Generatie X). Op de werkvloer zijn we dus hartstikke goed vertegenwoordigd, maar betekent dat ook dat we weten wat we willen, een goede werk-privébalans hebben (volgens uitzendbureau Young Capital een duidelijk kenmerk van vele millennials) en onszelf zien als echte professionals? Of zit in die vooroordelen toch hier en daar een kern van waarheid?

Daarnaast worden millennials op sites als Reddit vaak de Peter Pan-generatie genoemd. We zouden moeite hebben met financiële planning (waarvan akte) en vanwege verschillende economische omstandigheden (zoals de huizencrisis en studieschulden) zou het 'volwassen worden' bij ons ietwat zijn uitgesteld.

Tja, laten we het daar maar eens over hebben.

Herkenbaar, relativerend en grappig – en een geruststellende reminder dat we allemaal maar wat doen

Heb jij soms ook het gevoel dat je achterloopt? Dat iedereen om je heen een koophuis, vaste relatie en glanzende carrière heeft, behalve jij? Dat ze het leven snappen, misschien zelfs hebben uitgespeeld, en jij je ondertussen stuurloos en verloren voelt? Maak je geen zorgen, je bent niet de enige: welkom in je dertigerjaren.

Wieke Veenboer legt de vinger op precies die twijfels waarmee zoveel dertigers rondlopen. Over werkdruk en keuzestress. Over veranderende vriendschappen en de liefde wel of niet kunnen vinden. Over een huizenmarkt waar je moedeloos van wordt en een carrièrepad dat allesbehalve recht is. Over de vraag of je een kindwens hebt – of juist niet – en of je dan je eitjes moet invriezen 'voor de zekerheid'. En ja, ook over de invloed van sociale media, die het perfecte plaatje blijven voeden.

Met gênante en herkenbare anekdotes laat Wieke Veenboer zien dat niet precies weten wat je doet misschien wel helemaal oké is. Sterker nog: misschien is dat *juist* hoe het hoort.

Wieke Veenboer is freelancejournalist, schreef columns voor o.a. *LINDA*, en *De Telegraaf*, en runt haar eigen website *The Blue Note*.

kosmosuitgevers.nl

**KOS
MOS**

NUR 770
Kosmos Uitgevers,
Utrecht/Antwerpen